

MOTERIŲ DOMAI.

Pamatinės pramonės taisyklės.

(Oficialis pranešimas).

Paskutiniame komiteto susirinkime, besirūpinančio moterimis, užimtomis pramonėje, laikytame Washington, D. C., sekamos taisyklės išreikšta esant pagedaujamomis atliekamais darbais, kuriuos užsako valdžia, kaip pavyzdžiui: amunicijos išdirbimą, aprūpinimą kareivių uniformomis ir visais reikalingais lageriuose dalykais. Kalbamas Komitetas ragina prisilaikyti šitų taisyklių išpildant padarytus su valdžia kontraktus, idant moters galėtų but apsaugotos, ir kur dabartinio krizio laiku pasirodytų esant reikalinga atlikti juodaugiau siai darbo i trumpiausią laiką. Susirinkimo omenyje visą laiką buvo sveikata ir gerovė moterų darbininkių ypačiai neorganizuotų, kurios neturi organizuotų darbininkių galios. Šitie patarimai nėra vien teoriški patarimai. Jie yra paremti geriausiais industrijiniais patyrimais ir praktika, kurią šiuo laiku vadovaujama daugelyje Suvienytų Valstijų vietų. Mes negalime šiuo karės metu ignoruoti pamatinės pramonės taisyklių, kurios išaugo iš ilgų metų šios ir kitų dalių patyrimų. Šioji karė užduos kvotimus, kokių nekuomet dar iki šiol nebuvo užduota šalies spėkoms. Šitos taisyklės yra spaudzinamos, kad paskatintus žmones užstoti kelia neteisintiems lobiams moterų ir vaikų sveikatos ir gerbuvio kaina pelnytis.

1 Darbas gyvenimo vietose.

Tokis valdžios užsakytas darbas neprivalo būti atliekamas kambaryje, kuriuo naudojama gyvenimo tikslais, arba bi kokiame kambaryje, turinčiame tiesioginį ryšį su gyvenamuoju butu.

2 Vaikų darbas.

Jokis vaikas arba mergaitė, jaunesnė negu 16 metų amžiaus, neprivalo būti samdomi valdžios darbams.

3 Motinos apsauga.

Jokia moteriškė neprivalo būti imama darban laikotarpyje dviejų mėnesių pirm ir dviejų mėnesių po gimdymui.

4 Algos.

Algos privalo būti nustatytos sekamai:

- Užnokestis turi būti tokios, kokias sustatė vėliausios bendros sutartys tam tikroj apygardoj, kiekvienai pramonės šakai ir amatui, kur tik tokios sutartys gyvuoja.
- Kame gi nėra bendrų sutarčių, žemiausiųjų algų nustatymas privalo būti paremtas ant to, kokis yra pragyvenimo brangumas toje apygardoje, ir privalo kilti augštinu jeigu pragyvenimo brangumas kiltų.
- Kame moters yra samdomos pildymui darbo, pa-

prastai atliekamo vyrų, joms privalo būti mokama tos pačios algos, kaip ir vyrams. Jeigu darbo procesas nevienodas, algų patvarkymas privalo būti daromas sulig gabumo darbininkių. Bet nei jokių būdų ir nekuomet algos neprivalo būti numuštos nei jokiam skyriuje tik delto, kad moters užima vyrų darbų.

d) Tam tikras, algų patvarkymo Komitetas privalo, jei yra reikalinga, nustatyti algas už darbus, minėtus augščiau privalo taiggi laiks nuo laiko reguliuoti algas, kilant pragyvenimo brangumui ir privalo be to buti tarpininku visuose nesupratimuose, atsitinkančiuose del užmokescnio. Kiekviename tokiam algų tvarkymo komitete privalo but mažų-mažiausia viena moteris darbininkių atstovė.

5 Darbo valandos.

Privalo buti padaryta reikalingi žingsniai apsaugojimui visų darbininkių nuo perdidelio nuovargio iš persidirbimo, ir tuo tikslu:

- Kiekviena darbininkė privalo turėti vieną dieną savaitėje poilsio.
- Darbo diena neprivalo tęstis ilgiau 8 valandų.
- Kame darbas varomas dieną ir naktį, moteris turi but samdomos ne daugiau, kaip dviem permainom ir joms turi but duota atsiliepiui mažiausia 8 valandos i naktį. Jokia moteriškė neprivalo but verčiama dirbti daugiau kaip 4 valandas be pertraukos pasiliepiui ar užkandžiui. Užkandos laikas neprivalo buti trumpesnis, kaip 30 minutų, o pasiliepi laikas ne trumpesnis, kaip 10 minutų kas dienis; laikas privalo buti duotas viduryj kiekvieno darbo laikotarpio.

6 Suolai.

Kur tik darbo rūšis leidžia, kedės ar suolai, tokie, kad galima buty atsirenti, privalo buti parupinti ir naudoties jais pavelyta. Tai-gi, kur moters darbe yra priverstos stovėti, kedės taip jau turi but parupintos ir laikas duodamas atsisėsti pasilėti pažymėtais tarpais.

7 Ypatinai sunkūs ir pavojingi darbai.

Samdymas moteriy ypatinai sunkiems ir ypatinai pavojingiems darbams privalo but aprubežiuotas ir dabojamas. Tokius darbus dirbti turi but duodama pirmenybė senyviems vyrams, liuosiem nuo tarnavimo kariuomenėje.

8 Pavojingi amatai.

Jokia moteriškė neprivalo but samdoma jokiam pavojingam amatui, išskyrus patvarkymus Divisional Committee on Industrial ant Poisson, of the National Committee on Labor, ir ji neprivalo but samdoma be tam tikro daktariško išegzaminavimo menamam darbui; panašus egzaminavimui privalo buti daromi be to paskirtais laikotarpiais, idant nesprenodus, ar jai

leidžia sveikata užimti darbą toliau.

9 Sunkių dalykų kilnojimas.

Jokia moteriškė neprivalo but verčiama kilnoti ilgai be atvangos jokio dalyko, sunkesnio negu 25 svarai, ir jokia moteriškė neprivalo but samdoma sunkių svarumų arba stumdymui snukių vežimui be daktariško išegzaminavimo, idant nusprenodus, kad josios sveikata pakelia tokį darbą.

10 Darbas šaltame ore ir karštyje.

Jokia moteriškė neprivalo but samdoma darbui, kur oras yra per daug karštas ar šaltas be daktariško išegzaminavimo, idant nusprenodus, jogei josios sveikata gali pakelti orą, ir nauji egzaminavimai privalo buti daromi paskirti tokiu nusprendimu, ar ji gali toliaus užimti darbą.

Komitetas, besirūpinas moterimis, užimtomis pramonėje, sekamuose savo straipsniuose apie pamatinės gero darbo taisykles paduos moterims darbo patarimus, kaslink saugumo budinku, kuriuose dirba, patarimus pirmučiausiu būdu kovos su gaisru, rekomendacijas kaslink dulkių ir gazų, apie sveikatos užlaikymą, apie šviesą ir amatinės ligas ir nuodus.

SOCIALISTŲ DARBELIAI.

Binghamton, N. Y.—Vietos pora padaužų-socialistų norėdami padaryti lygybę tarp savęs ir išdirbėjų čeverykų, nusibaladoje ant Erie geležinkelio, atplėšė prekių su čeverykais vagonų ir danu pardavinėti pigiai, nes tik po 1 dol. čeverykus. Gražus pavyzdys socialistams.

Binghamtonietis.

REDAKCIJOS ATSAKAS.

Binghamton, N. Y., protestuotojams. — Jei Tamstos norite, kad "protestas" Tamstoms buty sugražintas, yra reikalingos pasiuntimo lėšos — 3 centų krasos ženklelis. "Draugo" 267 num. buto rašoma apie koki ten Lionaitį, bet ne apie Leonaitį. Pastarasis yra žinomas vienam mūsų redakcijos personalo nariui, ir žinomas iš gerosios pusės. Tai kokioms baloms dar protestuoti?

MUZIKAMS SVARBU.

Pas Tautos Fondo sekretorių galima gauti šiuodu muzikaliu veikalu:

- 1) Muzikos Aidas, leidinys I. Italpa: 1) Maršas, pašvestas D-rui J. Basanavičiui. 2) Valeas Onutės Z. 3) Polka Marytės B. 4) Rinkinėlis. Kaina 30c.
- 2) Muzikos Aidas, leidinys II. Vytauto Maršas (Kova ties Žalgiriu). Kaina 20c.

Pelnas eina Tautos Fondan Lietuvai gelbėti. Galima siūsti ir krasos ženkleliais (stampomis). Adresuokite pas T. F. sekretorių: K. Pakštas, 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DIDELĖS PRAKALBOS

Bridgeporte

Ketvirtadieni Lapkr. 22, '17

Bus

Sv. Jurgio Parapijos Mokykloje Svetainėje
32nd Place ir Auburn Ave.

Visi kviečiami atsilankyti. prasides tygiai 7:45 val. vak. RĖNGEJAI

JOSEPH O. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
Kamb. 223 National Life Bldg
29 So. LaSalle St.
Pakabinis 1666 Milwaukee Ave.
Central 4326
Dance Humboldt St.
CHICAGO, ILL.

Žvaigždė

Savaitinis laikraštis
išeina kas pėtnyčia
Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje 2 dol.
Lietuvoje ir kitur 4 dol.
Adresas pinigams ir korespondencijoms:

'ŽVAIGŽDĖ'
3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

Dr. POVILAS ŽILVITIS
Lietuvis Advokatas ir
Chirurgas.
2063 S. Halsted St., Chicago
Tel. Dwyer 7117

STERN'S Dry Goods Store

3442-3444 So. Halsted Street

\$1.00 vertes

Lace ferankos ant parđavimo. Šis lotas iš 2½-3 yd., ilgio.

Gerėsnes ferankos, kainuoja

\$2.50 ir 8.00

Gražus abrusai, extra stori ir dideli.

25c

Stori Turkiški abrusai vertės 50 c. ant padavimo

35c arba 3 už \$1

Moteriy nosinės Specialiai

15c už vieną arba 4 už 25c

Vyrų Viršutiniai marškiniai vertės 1.00, dabar

69c

\$1.19

Tarpe jų yra šilkinų priešakių.

Naujos mados kaklaryšiai

vertės 50c.

29c

Moterų ir Vyrų Skiečiai. Vėliausios mados Rankena. Geras nepermerkiamas.

\$1.25

Dantiems šepetukai

4c

Canvas pirštines

10c

Vyrų žiemines kepurės. Vėliausių spalvų, vertės \$1.00.

59c

Vyrų stori Jerseys marškiniai

\$1.00

Melini tiktai

Vyrų stori švederiai

\$1.39

Oxford tiktai su arba be kalniero.

Moterų šliperai su kailinias kraštais vertės \$1.75 dabar

\$1.25

Pilko Felt šliperiai

39 ir 49c por.

Jums apsimokes pas mus atsilankyti.

Sekancios Knygos Gaunamos "Draugo" Knygyne.

Visiems savo prieteliams patariame skaityti ir platinti mūsų išleistas knygas.

Užsisakant knygas visad reikia pažymėti knygos numerį ir vardą. Pinigus reikia siūsti iškalno išperkanti money order arba registruotame laiške. Mažiausio dolerio galima siūsti krasos ženkleliais.

No. 38. Braizneliai. Tai labai įdomios apysakaites.
Kalbą lengvi. Parašė Skruzdė. Chicago, Ill. 1915. .45

No. 82. Huckleberry Finnas. Mielam laiko praleidimui patartina šią apysaką, kalbą lengvi ir knygos intalpa interesuojanti, vertė Jonas Kmitas. .75

No. 197. Oliveris Twistas. Tai viena iš geriausiai nusisekusiy vertimų garsaus anglų rašytojo Charles Dickens. Apysaką, kurią myli senas ir jaunas, biednas ir turtoišis neapsivili si gaves šią knygą. Vertė Jonas Kmitas, 520 pusl. . . . \$1.00

No. 355. Degtinė. Vienaveiksmis scenos vaizdelis. Lenkiškai parašė Kaz. Goralezkyk, vertė Adolfas Vėgėlė. Tinkas scenai veikalėlis. . . . 10

No. 294. Kas Bails? Labai juokingas ir tinkantis scenai lengviai suliošiamas vaizdelis. . . . 15

No. 398. Katritė. Triveiksmis dramos paveikslėlis iš liaudies gyvenimo. . . . 15

No. 401. Karės Metu. Vaizdelis iš lietuvių gyvenimo 3-juose aktuose, užimantis ir tinkantis scenai. . . . 15

No. 735. Lietuvos Istorija. Sutaisë Pranas, Trumpas Lietuvos Istorijos vadovėlis, tinkas mažiems ir suaugusiems, 112 pusl. . . . 25

No. 819. Kokia Autonomija Lietuvai Reikalinga: (Autonomija ar Savivalda?) parašė J. Gabrys. . . . 10

No. 822. Lietuvių Tautos Memorijalas. Parašė ir indavė Tautų (Rasijų) Kongresui Londone atsiūsiams laips 26-29 1911 m. J. Gabrys. Vertinasis iš pranezų kalbos dalis 1 Wilkes Barre, Pa., 1911, pusl. 12. . . . 10

No. 843. Tiesos žodis Socialistams. Parašė Kunigas. Trečia laida. Tai geriausia knygelė pažnyimui kas tai yra tie mūsų lietuviški socialistai bei "cielicistai". Su paveikslais. . . . 10

No. 950. Užkrečiamųjų Ligų Išsipletojimo Būdai ir Kova Su Jomis. Sutaisë Dr. Graičūnas. . . . 15

No. 959. Apsvarstyki! Atlikusiems misija paminklelis; parengė Tėvas Kapucinas. . . . 5

No. 1020. Plati šv. Istorija Seno ir Naujo Pasaulio. Parašė kun. D. Bončkovskis. Vertė Dainis Jankauskas. V. Mironas. Dalį 11 kun. K. Kazlauskis. Su paveikslais perspausta sulyg J. Zavadzkie 1905 m. laidos. Drutais poperos aparais, viso 272 pusl. \$1.00

No. 1022. Trumpa šv. Istorija Seno ir Naujo Įstajymo. Parašė kun. I. Šuster. Kieto popero aparais. . . . 25

No. 1050. Reikalingiausios giesmes, bažnyčioje šv. Kazimiero drys. leidinį. . . . 3

No. 1099. Krikščioniško Mokslo Katekizmas, dalis 1. Surengtas ir užgirtas trečiojo Baltimores Koncilio. Pagal angliška sutaisė kun. F. B. Serafinas. Talpina trumpius klausimus ir atsakimus pritaikytus pradedamiems skyriams. Kaina. . . . 15

No. 1100. Krikščioniško Mokslo Katekizmas, dalis 11. Surengtas ir užgirtas trečiojo Baltimores Koncilio. Pagal angliška sutaisė kun. F. B. Serafinas. Šitame katekizme sutalpinti klausimai, pritaikyti augštesniems mokyklų skyriams. Gražus išleidimas. Kalba lengva ir aiški. Kaina. . . . 25

No. 1105. Trumpa Lietuvių kalbos Gramatika. Sutaisë Mokytojas Juoz. Damijonaitis, vietinis Lietuvių Kalbos vadovėlis tinkas mokykloms ir patiems per savę mokėtis, poperos apd. . . . 35

No. 1133. A. B. C. Pradžiamokslis. Sutaisë J. Damijonaitis, drobės apdar. . . . 25

No. 1134. Skaitymo Pradžiamokslis, sutaisė J. Damijonaitis, dalis 11. . . . 35

No. 1135. Vaikų žvaigždutė. Bendoriaus, dalis 1, kieto poperos aparais. . . . 25

No. 1136. Vaikų žvaigždutė. dalis 11, kieto poperos apd. . . . 35

No. 1187. Blogi Kudikių Papročiai, su paveikslais, parašė Dr. A. L. Graičūnas; kiekvienai motinai šį knygelė patartina perskaityti. . . . 20

No. 1214. Lietuvos Vyčių Dovanėlė. Parašė kun. Dr. M. Gustaitis. Puikus veikalėlis ir tikra dovanėlė. Kiekvienas, jaunikaits bei mergaitė privalo įsigyti Vyčių Dovanėlę. Chicago, Ill. 1915, pusl. 28. . . . 10

No. 1219. Šv. Kazimieras Lietuvos Karalaitis. Ypatinai jaunuomenei patartina skaityti ir platinti šį knygelę. . . . 20

No. 1916. Lietuvių Katalikų Metraštis. Redagavo kun. P. Lapelis. Yra tai viena įdomiausių knygų lietuvių kalboje. Cia rasi daugelį paveiklų mūsų veikėjų; aprašymą lietuvių organizacijų, parapijų, draugijų, draugijėlių. Visokių informacijų, dainų, pasakaičių ir tt. Kiekvieno lietuviu grėioje privalo rasti šį knygą. 448 pusl. popero apd. . . . 75

Drutais drobės aparais. . . . \$1.20

Užsisakydami virš minėtas knygas ar klausdami informacijų adresuokitė:

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago Ill.